

євроінтеграції, евакуації біженців, вивчення психологічних особливостей у спілкуванні представників різних націй, консультування інтернаціональних подружніх пар, відродження національних традицій у вихованні, запобіганню дій міжнародного криміналітету.

Зміст навчальної інформації охоплює питання щодо визначення предмету, методології та завдань етнічної психології, її становлення та історичного розвитку як самостійної науки, психологічних характеристик різних етнічних спільнот, етнічного світу особистості, сутності, структури, своєрідності психологічної природи нації, міжгрупового сприйняття в міжетнічних відносинах, психології міжетнічних конфліктів.

Зазначена інформація транслюється студентам під час Zoom-лекцій, URL-посилання на які розміщені в MOODLE. Розглянуті на лекціях теоретичні питання обговорюються на семінарських заняттях, які також проводяться в on-line-форматі, що забезпечує живе спілкування викладача і магістрантів у процесі набуття та поглиблення знань теоретичних і методологічних засад етнічної психології, формування відповідних умінь і навичок практичних психологів.

Завдяки роботі на платформі MOODLE здійснюється оперативний поточний і підсумковий тестовий контроль знань магістрантів. В основному тести побудовані за принципом «вибір правильної відповіді з множини», кількість правильних відповідей підраховується, оцінки накопичуються [2, 163].

Тож, переваги використання ІКТ в освітній діяльності в порівнянні з класичними аудиторними заняттями полягають у максимальній інформативності, чіткій структурованості навчального матеріалу, доступній формі його подачі, можливості «прокручування» та повернення до незрозумілого місця. Недоліками, на наш погляд, є відсутність зворотного зв'язку з викладачем, нестача безпосереднього, живого міжособистісного спілкування.

#### Список бібліографічних посилань

1. Теорія і практика змішаного навчання : монографія / В. М. Кухаренко, С. М. Березанська, К. Л. Бугайчук, Н. Ю. Олійник та ін.; за ред. В. М. Кухаренко. Харків: «Міськдрукарня», НТУ ХП, 2016. 284 с.
2. Цехмістрова Г. С., Фоменко Н. А. Управління в освіті та педагогічна діагностика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2005. 280 с.

Одержано 20.02.2023

УДК 378.22

**Яна Олександрівна ЛЬНІЦЬКА,**

здобувач вищої освіти факультету № 6

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7954-8535>

## ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПРАВООХОРОНЦІВ

*Доведено, що іншомовна комунікативна компетентність (ІКК) є складовою правоохоронця. Виокремлено аксіологічний, когнітивний, діяльнісний, особистісний компоненти ІКК як сукупності певних цінностей, знань, умінь, професійно важливих якостей. Установлено, що іншомовне професійне спілкування є базовим для формування ІКК правоохоронців.*

**Ключові слова:** компетентність, правоохоронець, комунікація, професійне спілкування.

На підставі вивчення наукових праць, які присвячені потрактуванню сутності комунікативної та мовленнєвої компетентності як складника професійної компетентності фахівців, які реалізують свою діяльність у сфері безпеки та оборони, зроблено висновок про базову роль іншомовного професійного спілкування у формуванні іншомовної комунікативної компетентності правоохоронців.

Іншомовне професійне спілкування правоохоронців схарактеризуємо як систему комунікативних норм, умінь і прийомів, яка реалізується в процесі міжсуб'єктної взаємодії з правопорушниками, колегами, представниками засобів масової інформації та ін.

Адекватне використання мовних засобів підкріплюється знаннями:

- екстралінгвістичної інформації;
- правил та норм міжкультурної комунікації;
- основ державного законодавства, документів ООН, ЮНЕСКО, ЄС тощо.

Мовні засоби професійного спілкування утворюють спеціальним чином організовану лінгвістичну систему, що використовується представниками певної галузі для взаємодії в ситуаціях, які пов'язані з професійними аспектами трудової діяльності. Мова правоохоронців повинна ґрунтуватися на законах мови (державної або іноземної), її лексичних, морфологічних і синтаксичних нормах. Мовні засоби, які використовуються у їх професійному мовленні, вимагають використання усталених термінів, формул, зворотів, що входять до офіційно-ділового стилю та характеризують професійні ситуації в галузі правоохоронної діяльності. Для засвоєння зазначених мовних засобів пропонуються вправи, спрямовані насамперед на забезпечення усвідомлення структури мови, формування цілісного уявлення про логіко-понятійну систему наукових понять майбутнього фаху.

Передбачається також сформованість мовленнєво-комунікаційних умінь:

- налагоджувати контакт з усіма учасниками подій, ситуацій;
- грамотно, доцільно та влучно використовувати вербальні засоби спілкування (переконавання, навіювання, заохочення, діалог, бесіда);
- висловлюватися зрозуміло й ввічливо;
- наводити реальні, а не вигадані факти;
- доводити справедливість осудження та покарання правопорушників.

Вивчення результатів дослідження Т. Брик [1] посприяло уточненню вмінь іншомовного професійного спілкування правоохоронців як представників сфери безпеки та оборони: суто комунікативні вміння говоріння, сприйняття мови на слух, читання, письма, які дозволяють одержувати відповідну інформацію на професійні теми з подальшим її використанням для професійного самовдосконалення, компетентно висловлювати свою думку в ході вербальної взаємодії з іншими суб'єктами у процесі професійної діяльності.

Реалізація визначених умінь передбачає формування у представників силових структур особистісних якостей, які є необхідними для ефективного іншомовного професійного спілкування:

- толерантності, тобто готовності сприймати та приймати носіїв іншої мови;
- емпатійності як здатності співпереживати, співчувати, розуміти представників іншої культури;
- комунікабельності, яка забезпечує здатність швидко вступати в комунікативний контакт та розбудовувати конструктивне іншомовне професійне спілкування;
- креативності як здатності за необхідністю швидко змінювати стратегію і тактику своєї поведінки, знаходити нешаблонні шляхи вирішення різних проблем в умовах іншомовного середовища;
- щирості, яка виражається в демонстрації справжніх думок і почуттів, відсутності упереджень стосовно представників іншої культури;
- доброзичливості як здатності не лише відчувати, але й виявляти свою уважність і симпатію до представників інших культурних спільнот тощо [2, 3].

Тож, ІКК правоохоронців охарактеризуємо як професійно-особистісне утворення, що інтегрує наявність певних життєвих установок, цінностей (аксіологічний), знання щодо адекватного використання мовних засобів (когнітивний), мовленнєво-комунікаційних умінь (діяльнісний), особистісних якостей, необхідних для ефективного іншомовного професійного спілкування, в тому числі білінгвального.

### Список бібліографічних посилань

1. Брик Т. О. Формування вмінь іншомовного професійного спілкування майбутніх офіцерів у вищих військових навчальних закладах: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Харків, 2009. 20 с.
2. Голопич І. М. Підготовка майбутніх поліцейських до професійного спілкування у вищих закладах зі специфічними умовами навчання: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Хмельницький, 2020. 20 с.
3. Ченківська Н. В. Навчання іноземній мові майбутніх поліцейських: основні теоретичні підходи щодо методів удосконалення комунікативних умінь та навичок. *Молодий вчений*. 2019. № 5. С. 220-223.

Одержано 20.02.2023